EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 26.10.2021
COM(2021) 669 final

2021/0349 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Úmluvě o ochraně mořského prostředí a pobřežní oblasti Středomoří („Barcelonské úmluvě“), pokud jde o přijetí rozhodnutí, kterým se Středozemní moře jako celek stanoví oblastí kontroly emisí oxidů síry („oblast kontroly emisí SO_x ve Středozemním moři“) podle přílohy VI Mezinárodní úmluvy o zamezení znečištění moří z lodí („úmluva MARPOL“)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká postoje, který má být zaujat jménem Unie na 22. zasedání smluvních stran Úmluvy o ochraně Středozemního moře před znečišťováním („Barcelonská úmluva“) a jejích protokolů vůči rozhodnutí předložit v roce 2022 na sedmdesátém osmém (78.) zasedání Výboru pro ochranu mořského prostředí („78. zasedání MEPC“) Mezinárodní námořní organizace („IMO“) návrh na stanovení Středozemního moře jako celku oblastí kontroly emisí oxidů síry („oblast kontroly emisí SO_x ve Středozemním moři“), jakož i datum vstupu v platnost souvisejících závazků.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Úmluva o ochraně Středozemního moře před znečišťováním

Barcelonská úmluva a jejích sedm protokolů přijatých v rámci akčního plánu pro Středomoří představují hlavní právně závaznou mnohostrannou regionální dohodu o životním prostředí týkající se Středozemního moře.

Cílem Barcelonské úmluvy je předcházet, snižovat, potírat a odstraňovat znečištění v oblasti Středozemního moře a posilovat ochranu lidského zdraví a mořského prostředí v této oblasti s cílem přispět k jejímu udržitelnému rozvoji.

Evropská unie je smluvní stranou Barcelonské úmluvy (její pozměněné verze)[1].

2.2. Zasedání smluvních stran Barcelonské úmluvy a jejích protokolů

Na zasedání smluvních stran Barcelonské úmluvy a jejích protokolů se sejdou ministři a vyšší úředníci zastupující všechny smluvní strany Barcelonské úmluvy a jejích protokolů. Smluvní strany se setkají v turecké Antalyi ve dnech od 7. do 10. prosince 2021.

Podle článku 25 Barcelonské úmluvy vykonává Evropská unie své hlasovací právo s počtem hlasů rovnajícím se počtu jejích členských států, které jsou smluvními stranami této úmluvy a jednoho nebo více jejích protokolů. EU nevykonává své hlasovací právo v případech, kdy toto právo vykonávají její členské státy, a naopak.

V souladu s článkem 43 jednacího řádu zasedání smluvních stran Barcelonské úmluvy a jejích protokolů se protokoly nebo finanční podmínky, věcná rozhodnutí, doporučení a usnesení přijímají dvoutřetinovou většinou přítomných a hlasujících smluvních stran, pokud úmluva nestanoví jinak.

2.3. Zamýšlený akt 22. zasedání smluvních stran Barcelonské úmluvy a jejích protokolů

Podle článku 6 Barcelonské úmluvy přijmou smluvní strany veškerá opatření v souladu s mezinárodním právem, jichž je potřeba k předcházení, snižování, potírání a co možná nejúplnějšímu odstranění znečišťování oblasti Středozemního moře způsobeného vypouštěním odpadů z lodí a k zajištění účinného provádění opatření ke kontrole takových typů znečištění, jež jsou obecně uznávána na mezinárodní úrovni, v dané oblasti.

[1] Úř. věst. L 322, 14.12.1999, s. 32.

Podle čl. 18 odst. 1 bodu vii) Barcelonské úmluvy může zasedání smluvních stran této úmluvy zvážit a přijmout jakékoli opatření, které může být nezbytné pro dosažení cílů úmluvy a protokolů.

Zřízení oblasti kontroly emisí oxidů síry by zavedením zvláštních požadavků na snížení emisí znečišťujících látek z lodí ve Středomoří splnilo výše uvedené cíle.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Potřeba chránit biologickou rozmanitost a ekosystémy ve Středozemním moři, a to včetně námořních oblastí nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států, byla opakovaně uznána.

Emise znečišťujících látek z lodí mají významné nepříznivé účinky jak na lidské zdraví, tak i na životní prostředí. Jedním ze způsobů, jak proti problému s emisemi z lodí bojovat, je možnost stanovit Středozemní moře oblastí kontroly emisí oxidů síry („oblast kontroly emisí SO_x ve Středozemním moři“), ve které budou zavedeny zvláštní požadavky na snížení emisí z lodí, v souladu s přílohou VI Mezinárodní úmluvy o zamezení znečištění moří z lodí („úmluva MARPOL“).

Postoj Unie je nezbytný vzhledem k právně závazným účinkům zamýšleného návrhu. Vzhledem k tomu, že návrh je v souladu s cílem Unie snížit znečištění a zlepšit ochranu životního prostředí, navrhuje se, aby Unie podpořila přijetí zamýšleného aktu.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) zavádí rozhodnutí, kterými se stanoví „*postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody*.“

Pojem „*akty s právními účinky*“ zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterým se řídí dotyčný orgán. Zahrnuje rovněž nástroje, které podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale „*mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem Unie*“[2].

4.1.2. Uplatnění v tomto konkrétním případě

Zasedání smluvních stran Barcelonské úmluvy a jejích protokolů je orgánem zřízeným dohodou, konkrétně Barcelonskou úmluvou.

Zamýšlený akt, který má být předložen v roce 2022 na 78. zasedání MEPC IMO, bude obsahovat návrh na stanovení Středozemního moře oblastí kontroly emisí oxidů síry („oblast kontroly emisí SO_x ve Středozemním moři“). Jeho přijetí je tedy aktem s právními účinky.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec Barcelonské úmluvy a jejích protokolů.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 SFEU.

[2] Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, v souvislosti s nímž se postoj jménem Unie zaujme. Sleduje-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek identifikovat jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté podle čl. 218 odst. 9 SFEU založeno na jediném hmotněprávním základu, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

4.2.2. Uplatnění v tomto konkrétním případě

Hlavní cíl a obsah zamýšleného aktu se týkají ochrany životního prostředí.

Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 192 odst. 1 SFEU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 192 odst. 1 SFEU ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

2021/0349 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v Úmluvě o ochraně mořského prostředí a pobřežní oblasti Středomoří („Barcelonské úmluvě“), pokud jde o přijetí rozhodnutí, kterým se Středozemní moře jako celek stanoví oblastí kontroly emisí oxidů síry („oblast kontroly emisí SO_x ve Středozemním moři“) podle přílohy VI Mezinárodní úmluvy o zamezení znečištění moří z lodí („úmluva MARPOL“)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Pozměněná Úmluva o ochraně Středozemního moře před znečišťováním („Barcelonská úmluva“) byla uzavřena rozhodnutím Rady Unie 1999/802/ES[3] a vstoupila v platnost dne 9. července 2004.

(2) Podle čl. 18 odst. 1 bodu vii) Barcelonské úmluvy může zasedání smluvních stran Barcelonské úmluvy a jejích protokolů zvážit a přijmout jakékoli opatření, které může být nezbytné pro dosažení cílů úmluvy a protokolů. V souladu s článkem 43 jednacího řádu tohoto zasedání smluvních stran se protokoly nebo finanční podmínky a věcná rozhodnutí přijímají dvoutřetinovou většinou přítomných a hlasujících smluvních stran, pokud úmluva nestanoví jinak.

(3) Na svém 22. zasedání od 7. do 10. prosince 2021 mají smluvní strany Barcelonské úmluvy a jejích protokolů přijmout rozhodnutí o předložení návrhu v roce 2022, na sedmdesátém osmém (78.) zasedání Výboru pro ochranu mořského prostředí („78. zasedání MEPC“) Mezinárodní námořní organizace („IMO“). Jedná se o návrh, jímž se Středozemní moře jako celek určí jako oblast kontroly emisí oxidů síry („oblast kontroly emisí SO_x ve Středozemním moři“) a kterým se stanoví datum vstupu tohoto určení v platnost.

(4) Je nutné stanovit postoj, který má být na zasedání smluvních stran Barcelonské úmluvy a jejích protokolů jménem Unie zaujat, neboť zamýšlené rozhodnutí bude obsahovat návrh na stanovení Středozemního moře jako celku oblastí kontroly emisí oxidů síry („oblast kontroly emisí SO_x ve Středozemním moři“), který bude předložen na 78. zasedání MEPC IMO jménem organizace, jejíž smluvní stranou je Unie, a jeho přijetí tudíž představuje akt s právními účinky.

(5) Vzhledem k tomu, že účelem zamýšleného rozhodnutí je aktualizování požadavků týkajících se ochrany Středozemního moře v souladu s ambicí Unie snížit znečištění mořského prostředí a chránit lidské zdraví, navrhuje se, aby Unie přijetí rozhodnutí podpořila,

[3] Úř. věst. L 322, 14.12.1999, s. 32.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být jménem Unie zaujat na 22. zasedání smluvních stran Barcelonské úmluvy a jejích protokolů, je podpořit na 78. zasedání Výboru pro ochranu mořského prostředí („78. zasedání MEPC“) Mezinárodní námořní organizace („IMO“) přijetí rozhodnutí o předložení návrhu na stanovení Středozemního moře jako celku oblastí kontroly emisí oxidů síry („oblast kontroly emisí SO_x ve Středozemním moři “) a data, kdy toto rozhodnutí vstoupí v platnost.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně